

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.459/2014/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Pallagi Ádám ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. B. I. jogtanácsos jogi főelőadó által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (címe) I. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 6.P.21.508/2013/21. számú ítélete ellen a felperes 27. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperes részére 50 000 (Ötvenezer) forint összegű másodfokú perköltséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 703 520 (Hétszázháromezer-ötszázhusz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az igazságügyi szakértői névjegyzékbe bejegyzett felperes és a ... alatti Társasház között 2011. április 27. napján megbízási szerződés jött létre, a társasházat 2010. június 18-án ért káreseményből eredő károsodások meghatározása céljából, szakértői vélemény elkészítésére. A felperes a szakértői véleményt 2011. június 2. napján elkészítette, azonban a társasház - annak hiányosságaira hivatkozva - a megállapodás szerinti 200 000 Ft szakértői díjból 23 000 Ft-ot nem fizetett meg. A felperes a díjtartozás megfizetésére személyesen és telefonon több alkalommal eredménytelenül szólította fel a társasház közös képviselőjét, aki a felszólítások tartalmát sérelmezve, 2011. szeptember 6-án a felperes zaklató és fenyegető magatartására hivatkozva feljelentést terjesztett elő.

A feljelentés elutasítása elleni panasznak helyt adó, a nyomozást elrendelő ügyészségi határozat alapján a nyomozás az alperes ... Kerületi Rendőrkapitánysága előtt 01140/4593/2011.bü. számon volt folyamatban.

A nyomozó hatóság a felperessel a gyanúsítását először zaklatás vétségének, majd önbíráskodás büntettének megjelölésével közölte. Az eljárás során a felperes - nagyobb részben eredménytelenül - számos panaszt és kizárási indítványt terjesztett elő. 2012.

szeptember 17-én került sor a felperes és a társasházi közös képviselő szembesítésére, majd - az ügyészség az eljárás tárgyát képező bűncselekmény megjelölésének a hiányosságaira felhívó határozata szerint - 2012. december 6-án közölte a nyomozó hatóság a felperessel a gyanúsításának módosítását. 2012. december 19-én a vádemelési javaslat ügyészség részére megküldéséről való tájékoztatással a nyomozó hatóság ismertette a felperessel a nyomozás iratait.

2013. május 21-én a Budapesti XIV. és XVI. Kerületi Ügyészség a nyomozást a Be. 190. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján megszüntette azzal, hogy nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A felperes módosított keresetében kérte kötelezni az I. rendű alperest nem vagyoni kártérítés címén 8 794 000 Ft megfizetésére azzal, hogy személyiségi jogait sértően, hamis tényállás miatt, bizonyítékok nélkül, alapos gyanú hiányában kezdeményezett vele szemben büntetőeljárást, továbbá a nyomozás során nem végezte el megfelelően a szembesítést, hiszen az nem terjedt ki a díjhátralék megfizetésének elmaradására, és bár nem értette meg a 2012. december 6-i gyanúsítás módosítását, mégis vele szemben vádemelési javaslat történt. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes jogellenes magatartása miatt igazságügyi szakértői és magánnyomozói tevékenységét nem tudta végezni, csorbult a szakmai minősítése, csökkent a szakértői piaca.

Az I. rendű alperes, jogellenes magatartás hiányára hivatkozva, a kereset elutasítását, a felperesnek perköltségében marasztalását kérte.

Az eredetileg perbe vont II. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság a pert jogerős 21-I. sorszámú végzésével megszüntette.

Az elsőfokú bíróság 21. sorszámú ítéletével a felperes keresetét elutasította, kötelezte a felperest az I. rendű alperes részére 15 napon belül 100 000 Ft perköltség, valamint az államnak külön felhívásra 527 640 Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére.

Az első fokú ítélet indokolása szerint a 2014. március 14. napjáig hatályos Ptk. (a továbbiakban: Ptk.) 349. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó 339. §-ának (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség feltételei: a jogellenes magatartás, a hátrány bekövetkezése, a hátrány és a jogellenes magatartás közötti összefüggés, valamint a károkozó felróhatósága. Bármely feltétel hiányában az I. rendű alperes kártérítés megfizetésére nem kötelezhető. A nyomozó hatóság a nyomozást elrendelő kötelező ügyészi határozatra figyelemmel nem járt el jogellenesen, amikor megindította a zaklatás vétsége miatt a nyomozást, és ugyancsak nem volt jogellenes, amikor a feljelentő ismételt meghallgatását követően a bűncselekmény minősítését felülvizsgálta. A Kúria BH 2008.2012. és BH 2007.187. eseti döntéseinek a felhívásával kiemelte, hogy a nyomozó hatóság mérlegelési jogkörében eljárva dönt a büntetőeljárás megindításáról, és konkrét személlyel kapcsolatban a gyanú fennállásáról, amely gyanúhoz nem szükséges bizonyosság, elegendő annak valószínűsítése, hogy bűncselekmény történt, és annak elkövetésével meghatározott személy valamely tény alapján összefüggésbe hozható. A nyomozó hatóság mérlegelési jogkörébe tartozott a társasház közös

képviselőjének tanúvallomásában előadott tényeknek a törvényi tényállással való összevetése, és annak a felperes személyével való összefüggésbe hozatala. Miután a tanú vallomása alapján valószínűsíthető volt az, hogy a felperes a közös képviselővel szemben a megbízási díjhátralék behajtása céljából lépett fel, és a tanú által előadottak szerint fenyegetéssel kívánt ennek érvényt szerezni, ezért a tanúvallomás mint bizonyíték értékelése és a törvényi tényállással való összevetése során végzett jogalkalmazói tevékenységgel a nyomozó hatóság nem valósított meg jogellenes magatartást, mert a rendelkezésre álló bizonyíték a bűncselekmény elkövetésének valószínűsítésére alkalmassága miatt a Be. 6. §-a (1) bekezdésében foglalt eljárási szabályt nem sértette meg. Jogellenes cselekmény hiányában pedig a gyanúsítással nem sérthette a felperes személyhez fűződő jogát sem. Az a tény, hogy a felperes első idézésén más bűncselekmény került megjelölésre, mint második alkalommal, nem minősül olyan súlyú jogszabálysértésnek, amely a személyhez fűződő jogok sérelmét eredményezné, figyelemmel arra is, hogy a felperes tényleges meggyanúsítására, a bűncselekmény minősítésének felülvizsgálata után, a súlyosabb bűncselekmény vonatkozásában került sor. A 2012. szeptember 17-i szembesítési jegyzőkönyv alapján az volt megállapítható, hogy a feljelentő és a felperes közötti szembesítésre ténylegesen sor került, amely kitért a vitatott díjhátralék megfizetésének elmaradására is, ezért nem volt indokolt a szembesítés ismételt lefolytatása. 2012. december 6-án a nyomozó hatóság a felperesi panasz alapján meghozott ügyészi határozat indokolásában foglalt iránymutatás szerint eljárva pontosította az elkövetés helye és ideje vonatkozásában a gyanúsítást, amely ezért nem minősült jogellenesnek, különös tekintettel arra is, hogy a gyanúsítás alapjául szolgáló bűncselekmény minősítése nem változott. A Be. 132., 142. és 145. §-aiban foglalt rendelkezések nem tartalmaznak olyan előírást, mely szerint vádemelési javaslattal a nyomozati iratokat a nyomozó hatóság az ügyésznek csak akkor küldheti meg, ha a gyanúsított a gyanúsítás lényegét megértette. Ezért nem sértett jogszabályi rendelkezést a nyomozó hatóság akkor, amikor a gyanúsítás módosításának közlése és az iratismertetés után az iratokat vádemelési javaslattal az ügyészségnek megküldte, annak ellenére, hogy a felperes olyan írásbeli nyilatkozatot tett, mely szerint a gyanúsítás módosítását nem értette meg, különös figyelemmel arra, hogy a módosítás kizárólag a tényállás pontosítását foglalta magában, de a bűncselekmény minősítésében változtatást nem tartalmazott. A nyomozó hatóság jogellenes és felróható magatartása hiányában az I. rendű alperes kártérítési felelőssége nem áll fenn. Önmagában pedig az a tény, hogy utóbb az ügyészség a nyomozást bizonyítottság hiányában megszüntette, az I. rendű alperes részéről jogellenességet nem alapoz meg, ugyanis a következetes bírói gyakorlat szerint az egyértelműen súlyos és feltűnően kirívó tévedések, hibák kivételével a jogértelmezési, jogalkalmazási tévedések vagy hibák a felróhatóság körén kívül esnek. Mindezen felül a felperes a bíróság felhívása ellenére a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget, így nem volt megállapítható, hogy a nyomozás miatt a köztudomású lelki terhen kívül más hátrányt is elszenvedett volna; nem bizonyította azt, hogy a nyomozás miatt igazságügyi szakértői és magánnyomozói tevékenységét nem tudta végezni, hogy bármilyen módon csorbult volna a szakmai minősítése, valamint szakértői piaca csökkent volna. Mindezek alapján a jogellenes magatartás esetleges megállapítása esetén sem lenne megalapozott nem vagyoni kártérítési igénye.

A személyiségi jogsértés hiánya miatt az elsőfokú bíróság ezért a keresetet elutasította, és a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte az I. rendű alperes javára a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése alapján alkalmazandó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (6) bekezdése szerint megállapított, az eljárás rövid időtartama miatt a pertárgyértékhez képest alacsonyabb összegű elsőfokú perköltség, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti le nem rótt eljárási illeték megfizetésére.

Az első fokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a módosított keresetének való helyt adást, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára kötelezését. A fellebbezésben megismételte az elsőfokú eljárásban előadottakat, hangsúlyozta, hogy megalapozott gyanú sem az önbíráskodás, sem a zaklatás vonatkozásában nem állt fenn, ahhoz ugyanis nagyfokú valószínűség lett volna szükséges, mely nem merülhetett volna ki pusztán abban, hogy a nyomozó hatóság a feljelentőt meghallgatja. Az alaptalan gyanúsítás miatt hosszú időtartamban a büntetőeljárás súlya alatt áll, amely következtében személyében és igazságügyi szakértői tevékenységében súlyos hátrányok következtek be.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helyes indokai alapján való helybenhagyását, a felperesnek másodfokú perköltségében marasztalását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezést a következők szerint nem találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörében a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése és az érdemi döntése is helytálló, ítélete indokaival az ítélet tábla minden részében maradéktalanul egyetértett.

Az elsőfokú bíróság helytállóan hívta fel a közhatalmi jogkörben okozott kártérítési felelősség törvényes feltételeit, és a felróhatóság mércéjének meghatározásában kialakult következetes bírói gyakorlatot. A felróhatóság a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint bírálendő el, azaz nem felróható a károkozás, ha a közhatalmi szerv úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Ennek mércéje elsődlegesen a károkozással érintett eljárásra vonatkozó eljárásjogi szabályozás - *jogszabályi mérce* -, azonban a jogszabályi rendelkezések megsértése még nem vonja maga után feltétlenül a felróhatóság megállapítását, ehhez a gondos, adott helyzetben elvárható eljárás mércéjének - *gondossági mérce* - a megsértése is szükséges. Következetes az az ítélkezési elv, miszerint az a körülmény, hogy az ügyben eljáró hatóság helytelenül alkalmazta vagy nem alkalmazta a jogszabályokat, önmagában nem elég a kártérítési igény megalapozására, ehhez olyan többlettényállásra van szükség, mely nem pusztán a jogszabályoknak a jóhiszemű, bár esetleg téves alkalmazását, hanem a gondossági mércének a sérelmét is megállapíthatóvá teszi. Ennek megfelelően a jogalkalmazó szerv felelősségét csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg, önmagában a jogszabály eltérő vagy téves értelmezése, a bizonyítékok téves értékelése, illetve az a

körülmény, hogy a határozat, intézkedés utóbb tévesnek bizonyult, még nem vezethet a közreműködő szerv felróhatóságának, ebből következő kártérítési felelősségének a megállapításához (BDT 2008.1817., BDT 2007.1709, BH 1996. 311., BH 2000. 55).

Nyilvánvalóan a büntetőeljárás ténye az érintetteket általában megviseli, azonban a büntető feljelentés az igény érvényesítésének megengedett, jogszerű eszköze, és a meg nem határozható mértékű valószínűséget igénylő gyanú alapján a büntetőeljárás lefolytatása a nyomozó hatóságok, az ügyészségek és a bíróságok törvényi kötelezettsége. A büntetőeljárás során megvalósult nem kirívóan súlyos tévedések, hibák korrigálásának elsődleges eszközei az eljárásban igénybe vehető törvényes jogorvoslatok, amelyekkel a nyomozás során a felperes teljes mértékben - nagyobb részben eredménytelenül - élt is. Önmagában pedig az a körülmény, hogy a gyanúsított a gyanúsítás megtörténtével, a büntetőeljárás lefolytatásával nem értett egyet, ugyancsak nem alapozza meg a nyomozó hatóság kártérítési felelősségét. Az előbbiekben ismertetett körülmények a kártérítési felelősség megállapításához csak akkor vezethetnének, ha az I. rendű alperes felelősségi körébe tartozó nyomozó hatóság a büntetőeljárás lefolytatása során a jogszabályi és a gondossági mércét megsértette volna, amelyet azonban a per bizonyítékai nem támasztottak alá.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint - és annak Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerinti helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A felperes a másodfokú eljárásban is pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéletábra az alperes javára a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése alapján alkalmazandó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján a fellebbezett értékre és az ahhoz képest kisebb jelentőségű jogi képviselői tevékenységre tekintettel meghatározott összegű másodfokú ügyvédi munkadíj mint perköltség; valamint az államnak a tárgyi illeték-feljegyzési jogos eljárásban le nem rótt, az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték viselésére.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

D e b r e c e n, 2014. december 18.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelűl:

tisztviselő